

Analiza aktualnej sytuacji i przewidywanie trendów w sektorze rolnym na podstawie wyników badania koniunktury w gospodarstwach rolnych.

Agnieszka Jankowska
Ośrodek Badań Koniunktury
Urząd Statystyczny Zielona Góra

Spis treści

- Wprowadzenie
- Metodologia badania
- Badanie koniunktury w gospodarstwach rolnych jako uzupełnienie ilościowych badań rolniczych
- Wskaźniki z wyników badania koniunktury w gospodarstwach rolnych
- Dane wojewódzkie
- AKR w czasie pandemii SARS-cov-2 i wojny w Ukrainie
- Wyniki badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

Wprowadzenie

Jakościowe badania koniunktury gospodarczej prowadzone metodą testu koniunkturalnego stanowią dodatkowy element umożliwiający pełniejszą ocenę sytuacji całego sektora przedsiębiorstw i poszczególnych jego działów.

Badanie traktowane nie tylko jako uzupełnienie, ale również źródło informacji wyprzedzającej w stosunku do statystyki ilościowej.

W przypadku badania koniunktury w gospodarstwach rolnych ankietę łączy cechy badań jakościowych z pytaniami ilościowymi.

Wprowadzenie

Celem badania jest pozyskiwanie informacji nt. ocen aktualnej i przewidywanej sytuacji gospodarstw rolnych dokonywanych przez rolników oraz o zamierzeniach użytkowników gospodarstw w obszarze prowadzonej działalności rolniczej.

Pozyskane dane i wyliczane na ich podstawie wskaźniki koniunktury są wykorzystywane do opracowania bieżących informacji o sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju, a także do analizy bieżącej sytuacji produkcyjno-ekonomicznej w rolnictwie oraz prognozowania kierunków zmian.

Wprowadzenie

Badanie AK-R zostało zainicjowane badaniem pilotażowym przeprowadzonym na terenie województwa lubuskiego w dniach 1-11 lipca 2011 r., według stanu na dzień 15 czerwca.

Badaniem objęto:

- wszystkie gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
- wylosowaną 2% próbę gospodarstw rolnych osób fizycznych (gospodarstw indywidualnych) prowadzących działalność rolniczą o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych.

Wprowadzenie

Badanie obejmuje obecnie:

- wszystkie gospodarstwa osób prawnych i jednostek niemających osobowości prawnej (około 5 tys. gospodarstw)
- wylosowaną z operatu ogólnopolskiego 1,5% próbę gospodarstw rolnych osób fizycznych (gospodarstw indywidualnych) prowadzących działalność rolniczą o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych (20 tys. gospodarstw)

Badanie ma formę ankiety, w której swoje opinie wyrażają rolnicy prowadzący działalność rolniczą z terenu całego kraju.

Do 2020 r. badanie realizowane było wspólnie przez Departament Rolnictwa i Urząd Statystyczny w Zielonej Górze. Obecnie jest to badanie prowadzone przez US Zielona Góra w ramach specjalizacji Urzędu.

Badanie koniunktury w gospodarstwach rolnych jako uzupełnienie ilościowych badań rolniczych

Na formularzu ankiety znajdują się pytania o

- powierzchnię gospodarstwa rolnego (powierzchnia ogółem i użytki rolne)
- specjalizację produkcji gospodarstwa rolnego
- dane dotyczące osoby kierującej gospodarstwem rolnym

Są to dane pozwalające tworzyć przekroje według których prezentowane są wyniki koniunkturalnych pytań zawartych na formularzu.

Następne działy ankiety dotyczą oceny, zmiany i prognozy działalności gospodarstwa rolnego.

Zawierają również pytania o warunki sprzyjające prowadzeniu i ograniczające prowadzenie gospodarstwa rolnego.

Badanie realizowane w grudniu danego roku rozszerzone jest o dodatkowe pytania takie jak bariery i czynniki sprzyjające, które odnoszą się do całorocznej działalności gospodarstwa rolnego..

Wskaźniki proste badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

Wskaźniki proste

Dla pytań jakościowych jednokrotnego wyboru z trzema wariantami odpowiedzi prosty wskaźnik koniunktury naliczany jest w poniższy sposób:

I etap

Sumowanie liczby wskazań na każdy z wariantów odpowiedzi: pozytywny (+) – oznaczający poprawę sytuacji z punktu widzenia użytkownika gospodarstwa rolnego, neutralny (=) wskazujący, że sytuacja nie uległa zmianie i negatywny (-) oznaczający pogorszenie się sytuacji gospodarstwa rolnego.

Wskaźniki proste badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

II etap

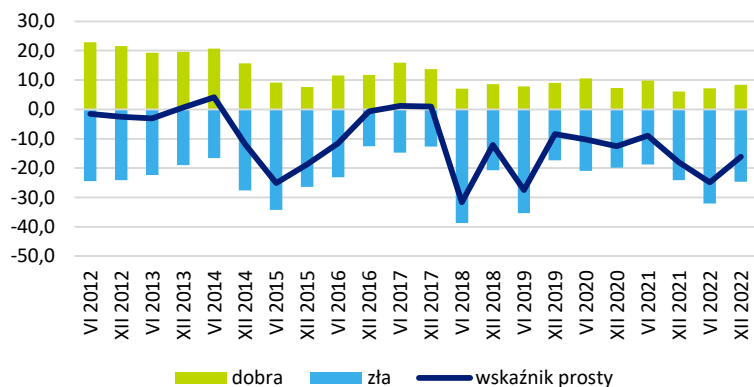
Obliczanie tzw. lustra koniunktury czyli struktury trzech wariantów odpowiedzi sumującej się na 100% .

III etap

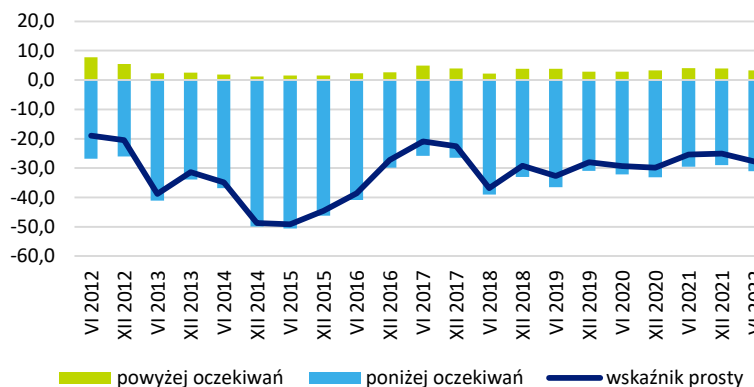
Obliczanie wskaźnika koniunktury jako różnicy między procentowym udziałem odpowiedzi pozytywnych (+) oraz procentowym udziałem odpowiedzi negatywnych (-) co stanowi tzw. saldo odpowiedzi.

Wskaźniki proste badania koniunktury w gospodarstwach rolnych ocena działalności gospodarstwa rolnego

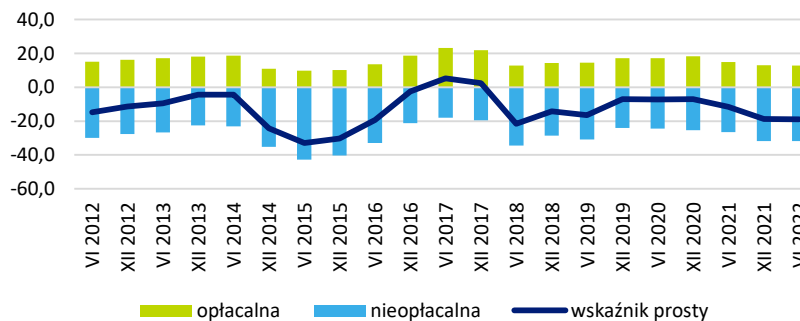
Bieżąca ogólna sytuacja gospodarstwa rolnego

Bieżący popyt na produkty rolne

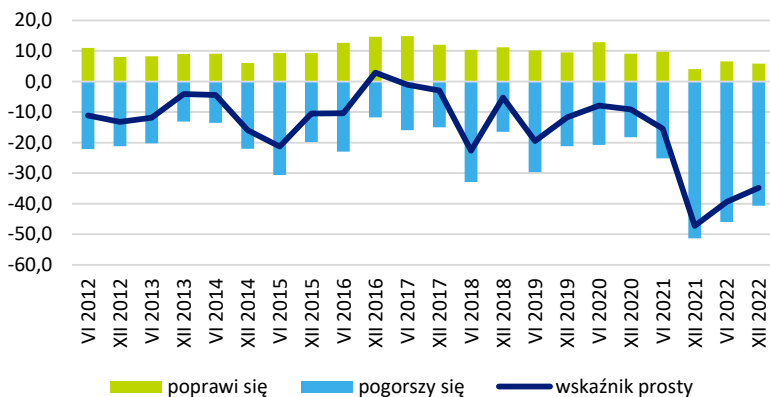

Bieżąca opłacalność produkcji rolniczej

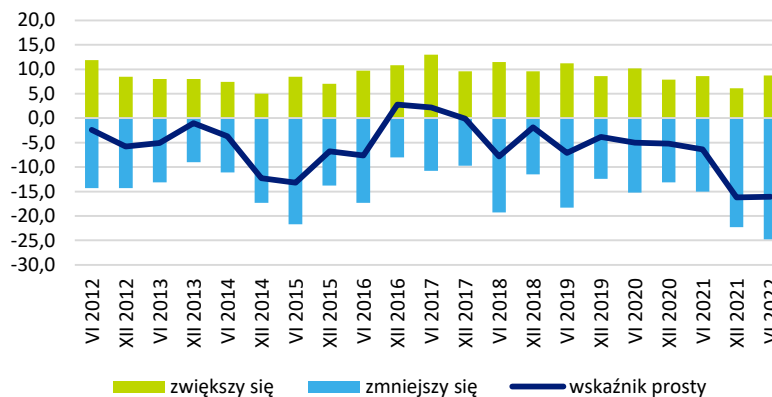

Wskaźniki proste badania koniunktury w gospodarstwach rolnych prognoza działalności gospodarstwa rolnego

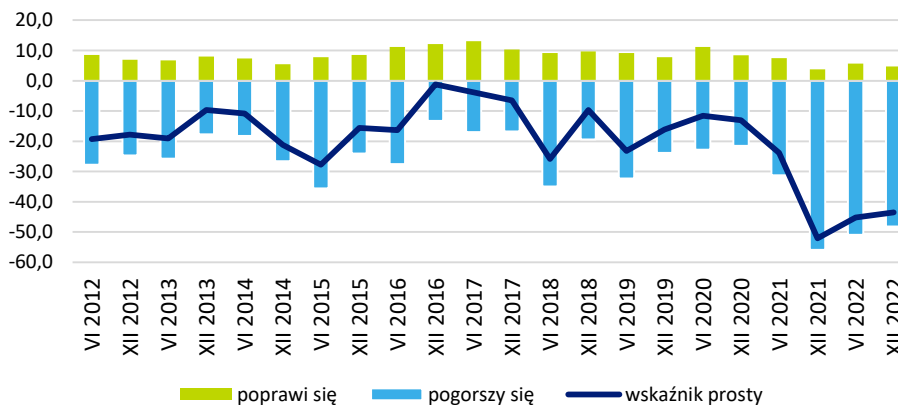
Przewidywana ogólna sytuacja gospodarstwa rolnego

Przewidywany popyt na produkty rolne

Przewidywana opłacalność produkcji rolniczej

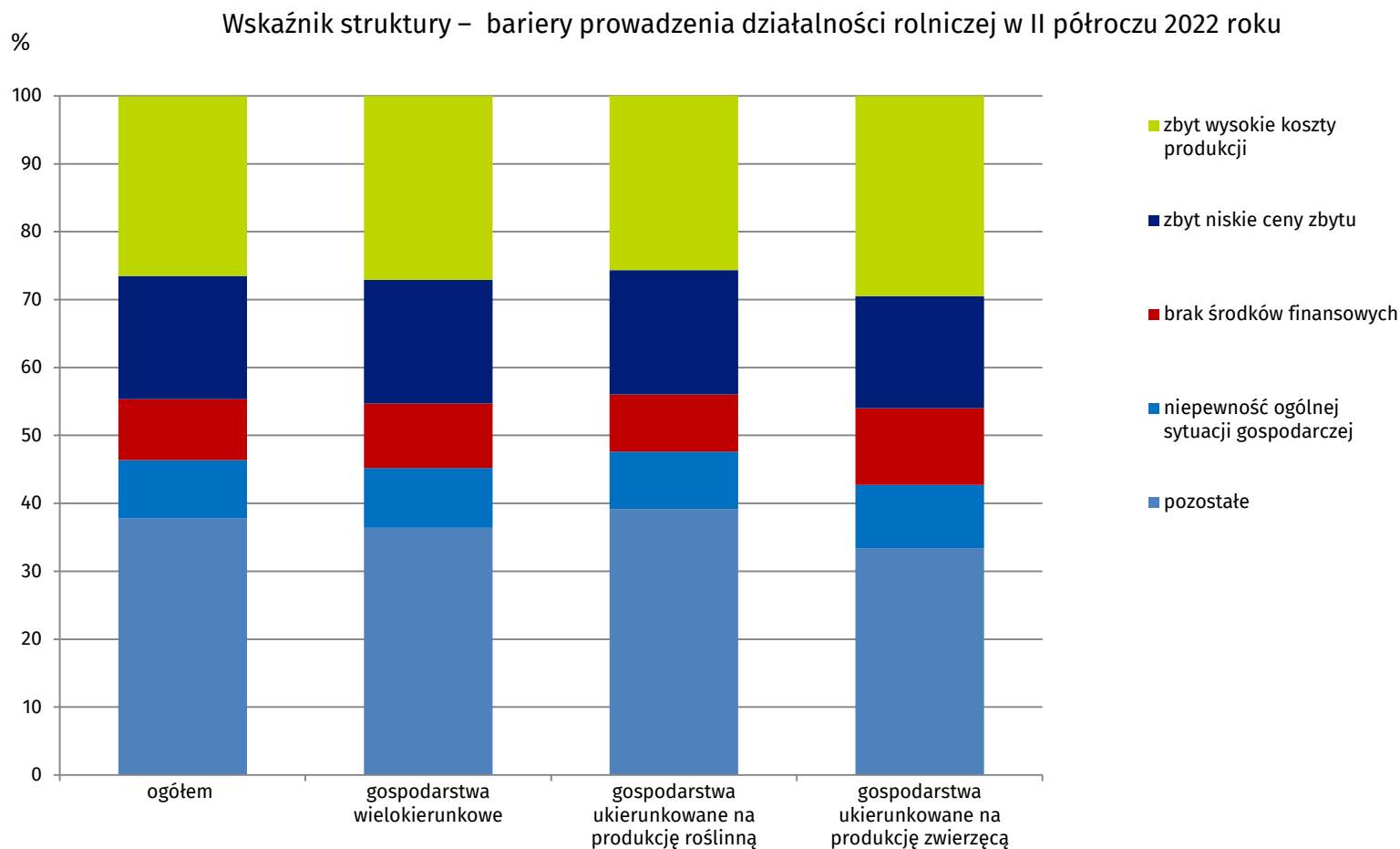
Wskaźniki proste badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

Wskaźniki proste

Z pytań z wielokrotnego wyboru obliczane są dwa wskaźniki:

- **wskaźnik intensywności** odczuwania każdego z czynników ograniczających rozwój – procentowy udział gospodarstw rolnych wskazujących dany czynnik ograniczający w sumie gospodarstw zgłaszających bariery (suma wskaźników intensywności może być większa od 100%),
- **wskaźnik struktury** sygnalizowanych czynników ograniczających rozwój – procentowy udział wskazań danego czynnika ograniczającego rozwój w sumie zgłoszonych czynników ograniczających (suma wskaźników struktury jest równa 100%).

Wskaźniki proste badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

Wskaźniki złożone badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

Wskaźniki koniunktury w gospodarstwach rolnych

WSK_SYT_OG_GR wskaźnik zmiany sytuacji ogólnej gospodarstwa rolnego, obliczany na podstawie dwóch wskaźników cząstkowych: zmiany sytuacji ogólnej gospodarstwa rolnego oraz przewidywanej sytuacji gospodarstwa rolnego:

$$WSK_SYT_OG_GR = \frac{X_{OS1} + X_{PS1}}{2}$$

WSK_POPYT_GR wskaźnik zmiany popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwie obliczany na podstawie wskaźników cząstkowych: zmiany popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwie rolnym i prognozy popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwie rolnym:

$$WSK_POPYT_GR = \frac{X_{OS3} + X_{PS2}}{2}$$

Wskaźniki złożone badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

Wskaźniki koniunktury w gospodarstwach rolnych

WSK_OPL_GR wskaźnik zmiany opłacalności produkcji rolniczej składający się z wskaźnika zmiany opłacalności produkcji w gospodarstwie rolnym oraz prognozowanej opłacalności produkcji w gospodarstwie rolnym:

$$WSK_OPL_GR = \frac{X_{OS5} + X_{PS3}}{2}$$

WSK_SPRZ_GR wskaźnik zmiany sprzedaży produktów rolnych składający się ze wskaźników prostych dotyczących zmiany sprzedaży produktów roślinnych oraz zmiany sprzedaży produktów zwierzęcych:

$$WSK_SPRZ_GR = \frac{X_{PR3} + X_{PZ3}}{2}$$

Wskaźniki złożone badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

Wskaźniki koniunktury w gospodarstwach rolnych dok.

WSK_OG_I wskaźnik ogólny - wariant I, na który składają się wskaźniki proste dotyczące ogólnej sytuacji gospodarstwa rolnego, popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwie rolnym oraz opłacalności produkcji rolniczej:

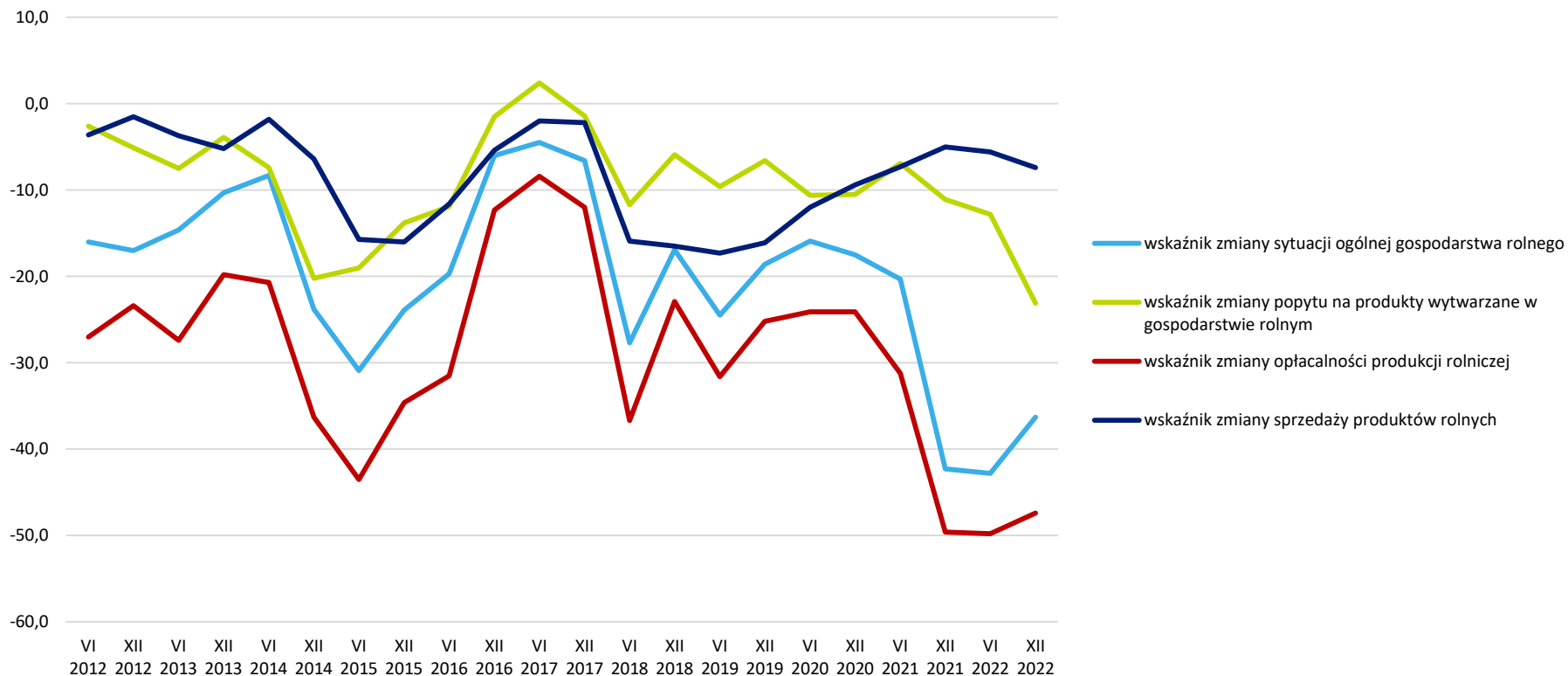
$$WSK_{OG_I} = \frac{WSK_{SYT_OG_GR} + WSK_{POPYT_GR} + WSK_{OPL_GR}}{3}$$

WSK_OG_II wskaźnik ogólny - wariant II, na który składają się wskaźniki proste dotyczące ogólnej sytuacji gospodarstwa rolnego, popytu na produkty wytwarzane w gospodarstwie rolnym, opłacalności produkcji rolniczej oraz sprzedaży produktów rolnych:

$$WSK_{OG_I} = \frac{WSK_{SYT_OG_GR} + WSK_{POPYT_GR} + WSK_{OPL_GR} + WSK_{SPRZ_GR}}{4}$$

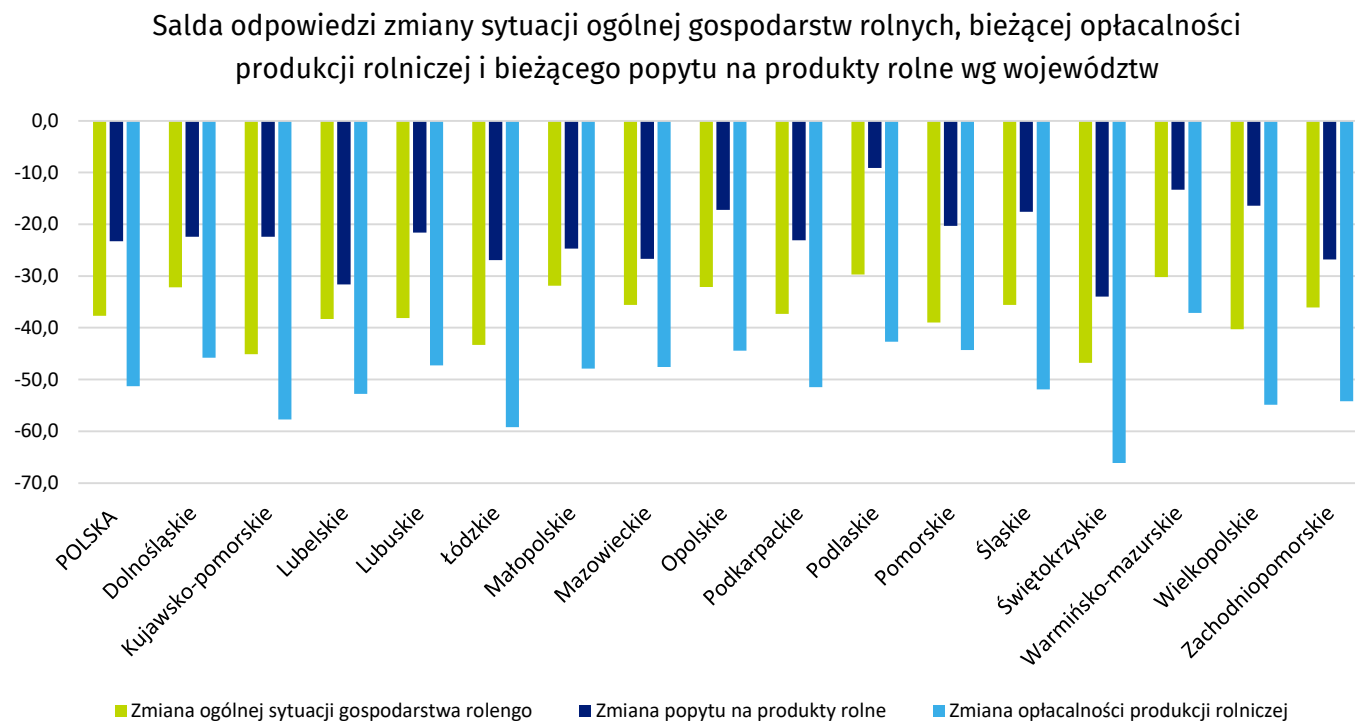
Wskaźniki złożone badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

Wybrane wskaźniki złożone badania koniunktury w gospodarstwach rolnych

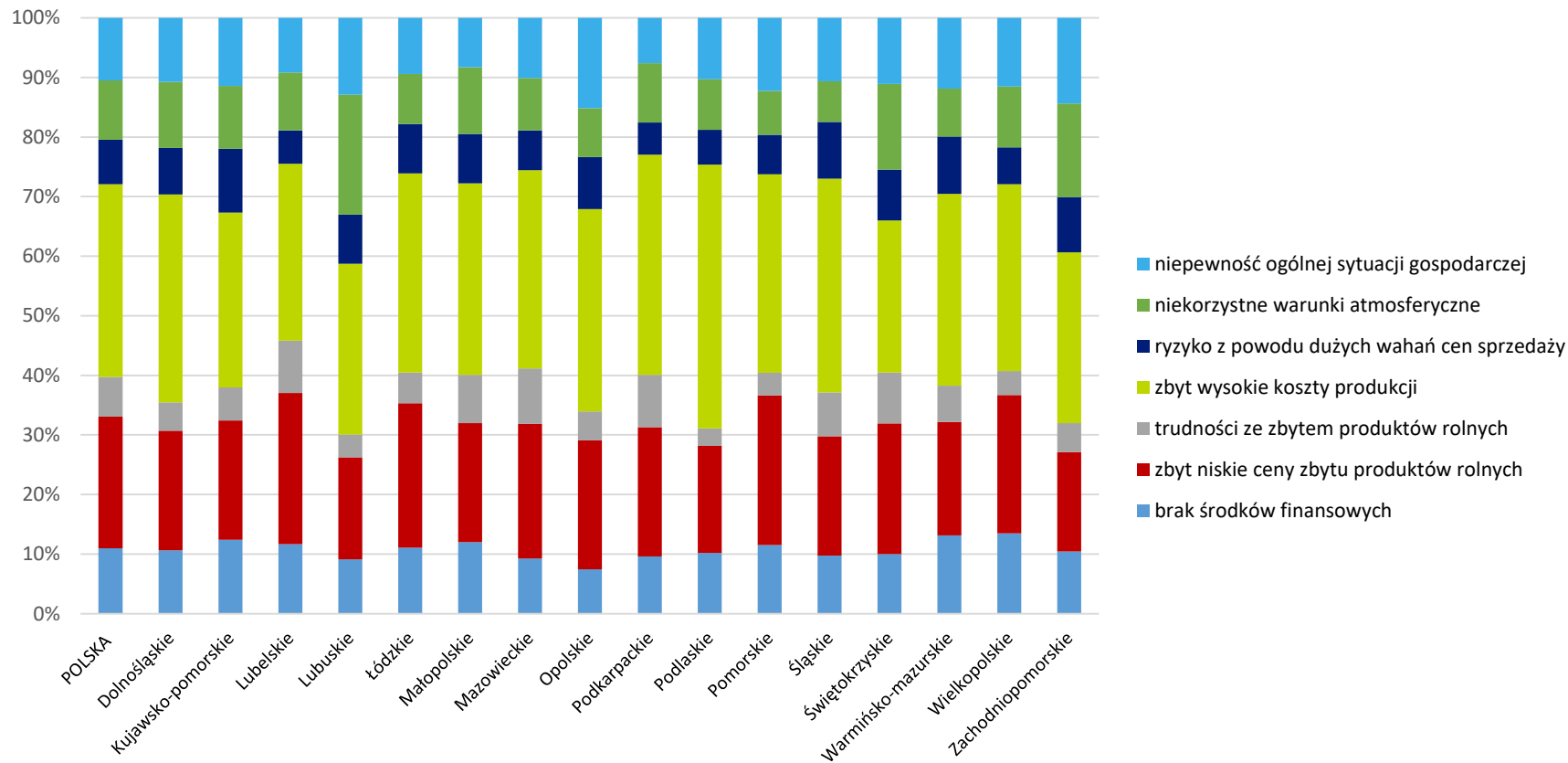
Dane wojewódzkie

Sposób losowania próby pozwala na prezentację danych w układzie wojewódzkim.

Dane wojewódzkie

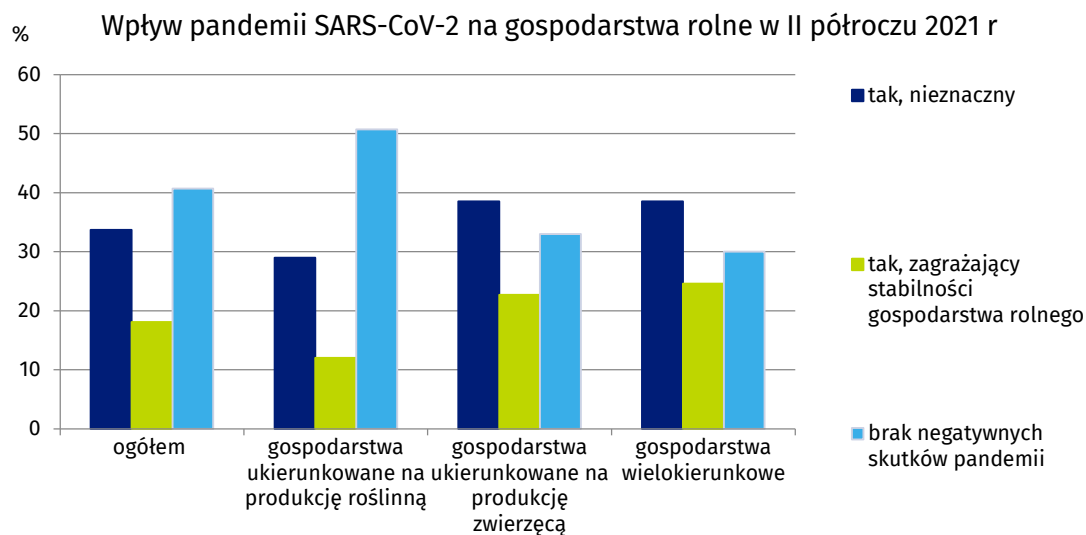
Czynniki ograniczające rozwój gospodarstw rolnych

Moduł covidowy

Wpływ pandemii na działalność gospodarstwa rolnego

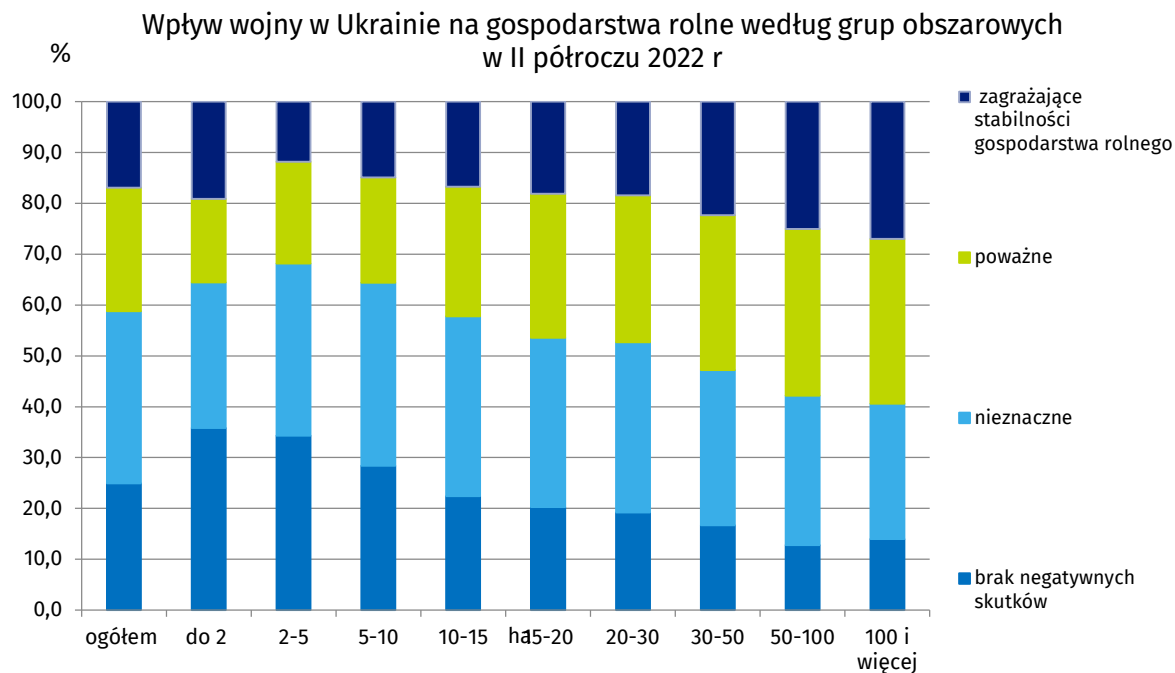
Standardowe badanie koniunktury w gospodarstwach rolnych w lipcu 2020 r. zostało poszerzone o dodatkowe pytanie, którego celem było diagnozowanie wpływu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 na koniunkturę w gospodarstwach rolnych.

Moduł wojenny

Wpływ wojny w Ukrainie na działalność gospodarstwa rolnego

W 2022 r. pytanie o wpływ pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 zostało zastąpione pytaniem o wpływ wojny w Ukrainie na koniunkturę w gospodarstwach rolnych

Promocja badania w 2022 roku

Koniunktura w rolnictwie AK-R

Zapraszamy do udziału w badaniu

- Z badania dowiesz się:
 - Jakie mamy powierzchnie gruntów i jakie osoby kierują gospodarstwem rolnym
 - Jakie rodzaje produkcji i roślinnej i zwierzęcej dominują w naszym kraju
 - Jakie zmiany zachodzą w produkcji roślinnej i zwierzęcej
 - Jak rolnicy oceniają sytuację gospodarstw rolnych
 - Jakie są prognozy sytuacji w gospodarstwach rolnych

Ważne!!!

- Badanie przeprowadzane jest dwa razy do roku. Badanie realizowane w lipcu bieżącego roku dotyczy I półrocza bieżącego roku. Badanie realizowane w styczniu 2023 roku dotyczy II półrocza roku poprzedniego.
- W terminie 15-19.07.2022 r. oraz 13-16.01.2023 r. można dokonać samospisu na stronie internetowej GUS stat.gov.pl
- W terminie 20-29.07.2022 r. oraz 17-31.01.2023 r. badanie przeprowadzają ankietery statystyczni w wywiadzie telefonicznym.
- W przypadku wątpliwości mogą Państwo potwierdzić tożsamość ankietera dzwoniąc do Urzędu Statystycznego lub na numer infolinii statystycznej 22 279 99 99.

Uzyskane informacje są anonimowe, a publikowane dane obejmują wyłącznie zbiorcze wyniki badania.

stat.gov.pl | @GUS_STAT | Główny Urząd Statystyczny | Warszawa

WYNIKI BADANIA KONIUNKTURY W GOSPODARSTWIE ROLNYM

Struktura czynników ograniczających rozwój gospodarstw rolnych ogółem (w%)

11,2	20,5	30,1	5,5	9,1	23,5
Czynniki ograniczające w II półroczu 2021 r.					
brak środków finansowych					
zbyt wysokie koszty produkcji					
niekorzystne warunki atmosferyczne					
			zbyt niskie ceny zbytu		
			ryzyko z powodu dużych wahań cen sprzedaży		
			pozostałe czynniki		

Zmiana bieżącej i przewidywanej opłacalności produkcji w gospodarstwie rolnym

Zmiana opłacalności produkcji rolniczej i popytu w gospodarstwach rolnym

BADANIE KONIUNKTURY W GOSPODARSTWIE ROLNYM (AK-R)

Termin badania: Dwa razy w roku. Badanie realizowane w lipcu 2022 r. dotyczy I półrocza bieżącego roku. Badanie realizowane w styczniu 2023 r. dotyczy II półrocza roku poprzedniego.

Metoda badania:

Zakres zbieranych informacji:

- informacje ogólne o gospodarstwie rolnym i osobie kierującej gospodarstwem,
- rodzaje produkcji roślinnej oraz sprzedaż produktów rolnych, produktów zwierzęcych oraz sytuacji gospodarstwa rolnego
- ogólnej sytuacji gospodarczej, produkty rolne, opłacalność produkcji rolniczej, źródła finansowania, przydatki inwestycyjne a także sytuacja ogólna i sytuacja ogólna, opłacalność produkcji i wydatków inwestycyjnych.

ankietera: ankietera można znaleźć na numer infolinii

tagora.stat.gov.pl

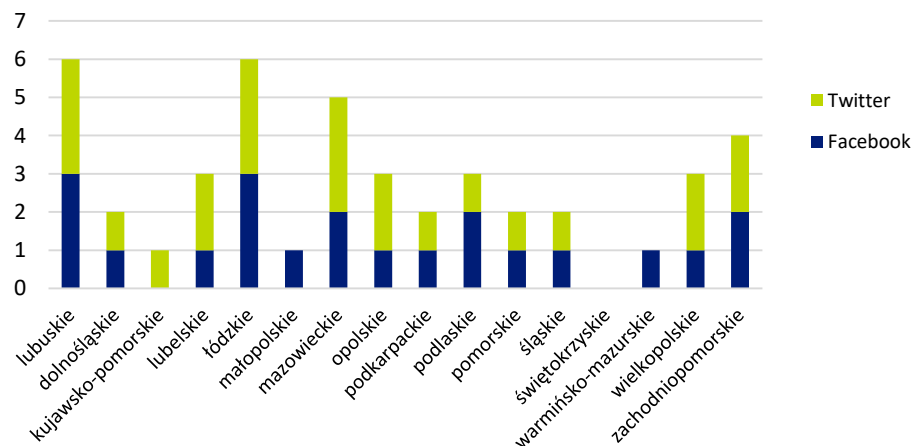
Promocja badania w 2022 roku

Post informacyjny na stronie US Zielona Góra zanotował:

- 17949 użytkowników
- 344 aktywności
- 21385 wyświetleń

Liczba wpisów na profilach Urzędów Statystycznych w mediach społecznościowych II edycja badania AK-R w 2022 r.

Wyniki badania

Wyniki badania publikowane są w informacji sygnałnej pt. :
Koniunktura w gospodarstwach rolnych w ... półroczu

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/koniunktura/>

Odbiorcy danych:

- [Wiadomości Rolnicze Polska](#)
- [Internetowa Giełda Rolna i Towarowa](#)
- [Serwis Ekonomiczny - Polska Agencja Prasowa](#)
- [Obserwator Finansowy](#)
- [Business Insider Polska](#)
- [Farmer.pl](#)
- [Agropolska](#)
- [Rzeczpospolita](#)
- [Interia Biznes](#)
- [RMF24](#)
- [Gospodarz.pl](#)

Dziękuję za uwagę

Agnieszka Jankowska
Ośrodek Badań Koniunktury
Urząd Statystyczny w Zielonej Górze
a.jankowska@stat.gov.pl